

Załącznik do umowy nr 123/KL/21 z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności instytucji kultury pn. Teatr Stary w Lublinie oraz programu jej działania

**Program działania instytucji kultury pn. Teatr Stary w Lublinie
na okres od dnia 15 marca 2021 r. do dnia 14 marca 2028 r.**

KAROLINA ROZWÓD

SPIS TREŚCI

1	Teatr Stary w Lublinie jako marka.....	2
2	Działalność programowa Teatru ze szczególnym uwzględnieniem okresu 2021-2022.....	2
2.1	Podstawowa działalność programowa.....	2
2.2	Projekty nowe/specjalne.....	4
3	Uwarunkowania organizacyjno – finansowe.....	7

1 Teatr Stary w Lublinie jako marka

Teatr Stary w Lublinie to 200-letni symbol historii teatru i miasta, przenikania sztuk, kultur, fatalnych okoliczności historycznych i wreszcie wykorzystanych szans, jakie stworzyła Unia Europejska. Od 2011 roku, konsekwentnie wraz z zespołem pracowników i współpracowników, buduję markę nowoczesnej interdyscyplinarnej, efektywnie zarządzanej instytucji kultury, która nawiązuje współpracę z wybitnymi artystami oraz prezentuje najważniejsze osiągnięcia współczesnej, szeroko rozumianej, kultury. Teatr jest również miejscem znaczących dyskusji nie tylko o kulturze, ale o świecie, który definiuje współczesną kulturę i sztukę. Bogaty program instytucji z sukcesem przyciągnął publiczność miasta, regionu i kraju. Niejednokrotnie na scenie Teatru gościli wybitni artyści występujący po raz pierwszy w Polsce, m.in. Luz Casal, Estrella Morente i Israel Galvan. Instytucja jest laureatem wielu prestiżowych nagród, m.in. Nagrody Muzycznej „Fryderyk” za płytę „Szukaj w snach” oraz nagrody „Gazety Wyborczej” za wydarzenie kultury roku 2012 i 2015. Teatr Stary w Lublinie to ważny punkt na mapie kulturalnej Polski, którego pozycję w najbliższych 7 latach konsekwentnie będę starała się umacniać.

2 Działalność programowa Teatru ze szczególnym uwzględnieniem okresu 2021-2022

2.1 Podstawowa działalność programowa

Teatr Stary jest i powinien pozostać instytucją impresaryjną, otwartą, konfrontującą, która ma możliwie dużo związków z otaczającą nas rzeczywistością, miastem, Europą, w dialogu z historią i nowoczesnością. Instytucją, w której obok teatru swoje stałe miejsce znajdują inne dziedziny sztuki: takie jak film, muzyka i literatura. Teatr jest miejscem debaty o kulturze oraz edukacji kulturalnej widowni w każdej grupie wiekowej.

Prezentując wydarzenia obejmujące różne dziedziny sztuki, Teatr Stary ma szansę gościć u siebie większą liczbę mieszkańców Lublina – bardziej zróżnicowaną publiczność, osoby zainteresowane różnymi obszarami kultury. Taka strategia działania przyczynia się do integracji publiczności muzycznej, teatralnej, filmowej i literackiej. Prezentując różne dziedziny sztuki, Teatr Stary ma szansę pełniej spełniać funkcje edukacyjne, pokazując ich wzajemne relacje i przenikanie się.

Przez najbliższe 7 lat, planuję pozostać przy założeniach programowo-organizacyjnych dotychczas sprawdzonych. By wykształcić u widzów nawyk regularnych odwiedzin Teatru Starego, program nadal pozostanie uporządkowany tak, by poszczególne dni tygodnia były przypisane poszczególnym dziedzinom sztuki.

Proponuję utrzymać następujący harmonogram:

- Poniedziałek – **Kino**: fabuła, dokument, animacja, kino klasyczne (cykl „Staromiejskie zaprasza”), spotkania z twórcami, wykłady,

- Wtorek – **debaty z cyklu „Bitwa o literaturę/kulturę”**,
- Środa – **Muzyka** – jazz, alternatywna, piosenka literacka i aktorska, artyści lubelscy, polscy i zagraniczni,
- Czwartek – dzień wolny (prace techniczne/wynajem/prace porządkowe),
- Piątek/sobota – **Teatr**: prezentacje spektakli (produkcje własne i spektakle gościnne), rozmowy z twórcami, transmisje z Metropolitan Opera, projekcje zapisów spektakli,
- Niedziela – **Edukacja kulturalna dla najmłodszych**: spektakle teatralne, czytanie z cyklu „Bajkowa niedziela”, projekcje z cyklu „Filmowa niedziela”, koncerty z cyklu „Mała Muzyka”.

Za program artystyczny poszczególnych dziedzin nadal odpowiadać będą kuratorzy – wybitni, uznani specjaliści w swoich dziedzinach, osoby biorące aktywny udział w życiu teatralnym, filmowym, muzycznym czy literackim kraju i Europy. Nie planuję zmian w tym zakresie i mam nadzieję w kolejnych latach kontynuować współpracę z tymi samymi kuratorami, tj.: Łukaszem Drewniakiem i Wojciechem Majcherkiem (teatr), Anną Drozd i Danielem Wyszogrodzkim (muzyka), Magdaleną Sendecką i Maciejem Gilem (kino) oraz Grażyną Lutosławską, Łukaszem Drewniakiem i Michałem Nogasiem (debaty).

Takie rozwiązanie gwarantuje:

- wysoki poziom artystyczny programu,
- promocję Teatru Starego poza Lublinem,
- utrwalanie marki Teatru.

Integralną częścią działalności programowej Teatru Starego w Lublinie są projekty edukacyjne. Dotychczas realizowane o charakterze edukacyjnym projekty to:

- debaty z cyklu „Bitwa o kulturę/literaturę”,
- rozmowy z twórcami po filmach i spektaklach,
- wprowadzenia do seansów z cyklu „Staromiejskie zaprasza”,
- wprowadzenia do transmisji spektakli operowy z Metropolitan Opera,
- niedzielne wydarzenia dla dzieci,
- projekcje z cyklu „Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej”,
- warsztaty teatralne realizowane podczas ferii zimowych.

Działania te chciałabym poszerzyć o:

- cykl zajęć dla młodzieży przygotowujących ją do pełniejszego i lepszego odbioru spektakli i filmów,
- interdyscyplinarne projekty edukacyjne dla młodzieży i dorosłych.

Pozwoli to uzupełnić ofertę w taki sposób, by projekty edukacyjne były skierowane do odbiorców każdej kategorii wiekowej. Wierzę, że takie działania przyczynią się do wzmocnienia więzi z Teatrem Starym u wielopokoleniowej publiczności.

Projekty edukacyjne planuję realizować we współpracy z kuratorami.

Począwszy od roku 2022, w związku z uruchomieniem nowej, z założenia bardzo atrakcyjnej i widowiskowej wystawy, planuję udostępniać Teatr Stary dla zwiedzających w szerszym niż dotychczas zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem okresu letniego.

Teatr Stary w Lublinie od początku swojej działalności stara się być inkluzywny dostępny dla możliwie szerokiej publiczności. Wszystkie debaty z cyklu „Bitwa o kulturę/literaturę” oraz rozmowy z twórcami po filmach dostępne są online na stronie Teatru (transmisje i zapisy spotkań). Wartość zapisania takiej liczby spotkań i udostępnienia ich publiczności miała szczególne znaczenie w okresie, kiedy Teatr pozostawał zamknięty z powodu pandemii.

Od roku 2020 wszystkie debaty realizowane są z tłumaczeniem na Polski Język Migowy, a od września 2020 roku zapisy debat, które zostały zrealizowane od września 2019 r. i udostępnione online zostały również opatrzone transkrypcją. Działania w tym zakresie planuję kontynuować.

W kolejnych miesiącach i latach będę poszerzać dostępność programu instytucji dla osób z niepełnosprawnościami, m.in. poprzez:

- realizację seansów filmowych dla dzieci z nadwrażliwością sensoryczną,
- realizację projekcji filmowych i prezentacji spektakli (m.in. „Kimberly Akimbo”) z audiodeskrypcją,
- opatrywanie wszystkich materiałów prezentowanych w sieci tłumaczeniem na PJM, transkrypcją, a gdzie to wskazane – również audiodeskrypcją,
- dalsze dostosowywanie budynku i strony internetowej teatru do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

2.2 Projekty nowe/specjalne

A 200 lat Teatru Starego w Lublinie

W 2022 roku będziemy świętować jubileusz 200-lecia istnienia Teatru Starego w Lublinie oraz 10-lecia funkcjonowania w nowym kształcie. Z tej okazji planuję realizację cyklu wydarzeń specjalnych:

1. **Otwarcie stałej wystawy narracyjnej prezentującej 200 lat historii Teatru Starego w Lublinie przeglądającej się w historii miasta i jego mieszkańców** – kuratorem wystawy jest Łukasz Czuj, który współpracuje z zespołem historyków kina i teatru: Jarosławem Cymermanem, Maciejem Gilem i Grzegorzem Kondrasiukiem oraz pracownikami Teatru Starego. Za warstwę architektoniczną i plastyczną odpowiada Michał Fronk. Wystawa zastąpi dotychczas funkcjonującą i będzie zrealizowana w przestrzeni foyer na poziomie od -2 do +2 oraz w przestrzeni przylegającej do Teatru, tzw. „przechodzie”. Wystawa będzie opowieścią o Teatrze Starym jako przedsięwzięciu, jej założycielach, rodzinie Makowskich, artystach, widzach, teatrze, rozrywce, kinie. Zastosowane zostaną nowoczesne techniki, które spotkają się z obiektami zabytkowymi.

Ekspozycja będzie funkcjonowała samodzielnie, jak również z racji ulokowania we foyer będzie towarzyszyła wydarzeniom regularnie odbywającym się w teatrze. Planowany termin inauguracji: marzec 2022 r. Przewidywana trwałość projektu: 10 lat.

2. **Uruchomienie portalu internetowego poświęconego historii Teatru Starego w Lublinie** – portal będzie funkcjonował jako uzupełnienie wystawy (do niego będą odsyłać kody QR umieszczone na wystawie) oraz samodzielnie – jako kompendium wiedzy o historii instytucji. Planowany termin uruchomienia: marzec 2022 r. Portal sukcesywnie będzie uzupełniany o kolejne treści.
3. **Wydanie publikacji** – wydawnictwa o charakterze katalogu towarzyszącego wystawie. Planowany termin realizacji: marzec 2022 r.
4. **Wyprodukowanie spektaklu „Sztukmistrz z Lublina”** – premiera widowiska muzycznego w nowej adaptacji i reżyserii Łukasza Czuja. Planowany termin realizacji: wrzesień 2022 r.
5. Edycja wydawnictwa będącego kompendium wiedzy o historii Teatru Starego w Lublinie. Planowany termin realizacji: grudzień 2022 r.

B Premiery

Raz w roku planuję realizację premiery spektaklu/widowiska muzycznego produkowanego przez Teatr Stary w Lublinie. W przypadku wydarzeń o dużym potencjale odbioru wśród publiczności w wieku 16+ planuję organizację premier młodzieżowych. Pierwsza planowana jest na kwiecień br. („Kimberly Akimbo”) – z promocją skierowaną do młodzieży, specjalną ofertą cenową oraz dyskusjami o problemach poruszanych w spektaklu.

W roku 2023, w którym Lublin będzie Europejską Stolicą Młodzieży, chciałabym zrealizować zgłoszony na etapie aplikowania miasta o ten tytuł, **musical** o młodzieży, dla młodzieży (i ich rodziców) z gatunku jukebox (spektakl oparty na znanych wcześniej piosenkach). Autorem scenariusza będzie Daniel Wyszogrodzki, a w samym spektaklu zostaną wykorzystane piosenki stanowiące dziedzictwo muzyczne Lublina.

Ze względu na specyficzny układ sali bardzo trudno jest realizować spektakle z tłumaczeniem na PJM lub napisami, a także audiodeskrypcją. Niemniej jednak planuję, by każda produkcja Teatru Starego w wybrane dni prezentowana była z wykorzystaniem co najmniej jednej z tych funkcji (w przypadku „Kimberly Akimbo” będzie to audiodeskrypcja).

W miarę możliwości będę też zaznaczać obecność Teatru Starego w Lublinie na mapie kulturalnej Polski poprzez prezentacje spektakli Teatru poza jego siedzibą, np. podczas festiwali teatralnych.

C Festiwal Danuty Szaflarskiej Śleboda/Danutka

Realizowany od 2019 roku festiwal, którego patronką i główną bohaterką jest Danuta Szaflarska, cieszy się dużym zainteresowaniem widzów, jest życzliwie cytowany i gości znanych twórców. W kolejnych edycjach przypomnimy znakomity dorobek tej wybitnej artystki, ale także

będziemy podkreślać wagę rzemiosła i kunsztu aktorskiego, przyznając wybitnym aktorom rokrocznie nagrodę „Gong Danutki”. Rolę Dyrektora Artystycznego festiwalu będzie pełnił jak dotychczas Michał Merczyński.

D Rejestracja wydarzeń Teatru Starego

Planuję kontynuować rejestrację najważniejszych projektów i pozyskać dla tych realizacji partnerów zewnętrznych (dotychczas byli to m.in. FInA, Agora S.A., Wydawnictwo Krytyki Politycznej). Nośniki, na których rejestracje będą udostępniane, oraz sposób ich dystrybucji będą uzależnione od rozwoju rynku, który jest bardzo zmienny i trudno przewidzieć jego rozwój w perspektywie 7 lat. Podobnie jak dotychczas, zakładam co najmniej ogólnopolski zasięg tych realizacji.

W bieżącym roku ukaze się płyta „Zakazane piosenki” (projekt Marcina Maseckiego zrealizowany na zamówienie Teatru Starego w Lublinie i Festiwalu „Śleboda/Danutka”). W planach na rok 2022 uwzględniam wydanie płyty CD z utworami pochodzącymi ze spektaklu „Sztukmistrz z Lublina”.

E Działalność on-line

Teatr Stary w Lublinie od 9 lat dysponuje swoją platformą video, na której publikuje debaty z cyklu „Bitwa o kulturę/literaturę”, rozmowy z twórcami filmów, zapisy wydarzeń (m.in. koncert kolęd z roku 2012). W 2020 roku sytuacja związana z pandemią SARS-CoV-2 wymusiła konieczność poszukiwania nowych form komunikacji z widzami. W roku 2021 planuję rozszerzenie dotychczasowej działalności realizowanej on-line, m.in. poprzez:

- prezentację spektaklu „Machia” opatrzoną tłumaczeniem na PJM, transkrypcją raz audiodeskrypcją,
- prezentację spektaklu „Kimberly Akimbo” opatrzoną tłumaczeniem na PJM, transkrypcją oraz audiodeskrypcją,
- umieszczenie 10 lekcji pod zbiorczym tytułem „Co jest najważniejsze w teatrze” prowadzonych przez kuratora Teatru Starego Łukasza Drewniaka, przy wsparciu aktorów: Piotra Bublewicza, Daniela Dobosza, Gabrieli Jaskuły, Marty Ledwoń. Podczas lekcji omówione zostaną m.in. takie pojęcia i ich funkcje w teatrze jak: kurtyna, aktor, reżyser, dramaturg, wykorzystanie multimediiów, rekwizyt. Lekcje kierowane będą przede wszystkim do młodzieży ostatnich klas szkoły podstawowej i liceum. Lekcje opatrzone zostaną tłumaczeniem na PJM i transkrypcją.
- umieszczenie 10 lekcji poświęconych relacjom kina z innymi dziedzinami sztuki, m.in.: malarstwem, architekturą, sztuką ludową, muzyką teatrem, itp. Lekcje poprowadzi Maciej Gil odwołując się do konkretnych, łatwo dostępnych tytułów filmowych, które będą stanowić niejako wstęp do tych filmów. Wykłady opatrzone zostaną tłumaczeniem na PJM i transkrypcją.

W kolejnych latach działalność w formie on-line uzależniam od sytuacji pandemicznej i kierunku rozwoju odbioru sztuki przez publiczność w skali światowej. Priorytetem mojej działalności będzie bezpośredni kontakt widza ze sztuką w siedzibie Teatru Starego w Lublinie.

3 Uwarunkowania organizacyjno-finansowe

Od początku funkcjonowania, Teatr Stary w Lublinie pracuje w ekonomicznym modelu nastawionym na jak największą efektywność i wysoki wskaźnik rentowności. Możliwe jest to do osiągnięcia m.in. poprzez:

- minimalne zatrudnienie pracowników w oparciu o umowę o pracę,
- brak zatrudnionych artystów i instruktorów – organizacja każdego wydarzenia wiąże się z kosztami jego realizacji (brak możliwości realizacji programu z wykorzystaniem opłacanych etatowo pracowników),
- outsourcing wielu zadań, m.in. usługi dozoru, sprzątanie, obsługa BHP, obsługa informatyczna, częściowo – obsługa techniczna, obsługa prawna,
- uzyskanie maksymalnych przychodów – tak ze sprzedaży biletów, jak z innych źródeł (m.in. pozyskiwanie sponsorów),
- organizację wolontariatu na szeroką skalę, mającego swoją wymierną wartość finansową,
- efektywne i oszczędne gospodarowanie zasobami.

Niemniej jednak, w związku ze stale rosnącymi kosztami, przy niemal niezmiennej od 7 lat dotacji podmiotowej dla Teatru z budżetu miasta (2.500.000 PLN w 2014 r. vs 2.530.000 PLN w 2021 r.) oraz informacją (pismo znak: KL-İK-I.2120.15.2020), że należy założyć, że wysokość dotacji podmiotowej przyznawanej corocznie z budżetu miasta przez okres mojej 7-letniej kadencji będzie kształtować się na dotychczasowym poziomie, perspektywy rozwoju Teatru wydają się być niezwykle skromne, jeśli nie niemożliwe do realizacji. Należy bowiem spodziewać się, że przy tych założeniach budżetowych, w roku 2024 dotacja podmiotowa będzie pokrywała jedynie koszty stałe instytucji i praktycznie nie pozwoli na prowadzenie działalności statutowej Teatru związanej z upowszechnianiem kultury. Prognozę tę opieram m.in. na wnikliwej analizie dotychczasowych kosztów Teatru Starego, jak i obiektywnych skutkach wynikających z przepisów prawa. Poniżej zestawienie kosztów, które wzrosły najbardziej na przestrzeni lat. By możliwe było porównanie zmian wartości na przestrzeni lat koszty Teatru porównuję dla lat 2014 i 2019 (rok 2020 z racji pandemii i bardzo ograniczonej działalności został wyłączony z niniejszego porównania), a koszty wynikające z przepisów prawa w zakresie minimalnego wynagrodzenia, wynagrodzenia za stawkę godzinową oraz wysokości opłat wnoszonych do ZUS przez osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą dla roku 2014 i bieżącego.

Nazwa kosztu	2014	2019	Wzrost
Dozór (przy jednoczesnym znacznym ograniczeniu zakresu świadczenia w roku 2019 w stosunku do	62. 551,92	126.210,04	101,76%

2015 r.)			
Czynsze	22.124,90	47.472,00	114%
Nazwa kosztu wynikającego z przepisów prawa	2014	2021	
Minimalne wynagrodzenie krajowe	1.680,00	2.800,00	66,66%
Minimalna stawka godzinowa	13,00 (od 2017)	18,42	41%
Stawka ZUS dla samozatrudnionych	987,39	1457,49	47,61%

Przy opisanym powyżej modelu funkcjonowania Teatru Starego, tak znaczący wzrost wartości choćby kosztów wynikających z przepisów prawa powoduje równie znaczący wzrost niemal wszystkich kosztów. Zaznaczyć należy, że koszt realizacji porównywalnych koncertów czy spektakli w roku 2014 i 2021 wzrósł średnio o 20% - 40%. Dodatkowo, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, instytucja realizuje nowe obowiązki związane z zapewnieniem możliwie szerokiej dostępności Teatru i odbywających się w nim wydarzeń dla publiczności z niepełnosprawnościami, co jest ze wszech miar słuszne i cieszy nas możliwość dotarcia do nowej grupy odbiorców, jednak stanowi kosztowne, nowe zobowiązanie Teatru. W kolejnych latach należy się spodziewać dalszych wzrostów kosztów funkcjonowania instytucji i organizacji wydarzeń, jednak nigdy wzrost cen biletów nie mógł być i nie będzie mógł być proporcjonalny do wzrostu kosztów, ponieważ siła nabywcza społeczeństwa nigdy nie wzrastała proporcjonalnie do kosztów, a teraz dodatkowo dotknięte pandemią koronawirusa społeczeństwo ubożeje. Przy nie zmieniającej się dotacji podmiotowej z roku na rok organizowana jest coraz mniejsza liczba wydarzeń, a te, które są organizowane, są znacznie skromniejsze. Z organizacji niektórych wydarzeń (np. projekcji filmów z muzyką na żywo) zrezygnowaliśmy już kilka lat temu, od kilku lat redukujemy ilość wydarzeń, w tym w szczególności spotkań z twórcami po filmach oraz liczbę zapraszanych spektakli, w tym spektakli dla dzieci, a także liczbę gości zapraszanych do debat. Dodatkowo, z powodów ekonomicznych coraz rzadziej mamy możliwość zapraszania kosztownych spektakli czy koncertów z udziałem gwiazd lub wysokoobsadowych. W efekcie coraz mniejsze są wpływy ze sprzedaży biletów (przy skromnej liczbie 165 miejsc, w tym jednie 105 miejscach pełnowartościowych), a w związku z coraz mniejszą liczbą widzów coraz mniejszy jest potencjał pozyskania sponsorów. Dotychczasowe sukcesy Teatru, zarówno artystyczne, jak i menadżersko-sponsorskie, a także oszczędne gospodarowanie środkami niech nie przysłaniają realnych potrzeb tej ważnej instytucji kultury, szczególnie w kontekście zbliżającego się jubileuszu.

Tymczasem Organizator zakłada, że dotacja podmiotowa z budżetu miasta dla Teatru Starego w sumie przez 15 lat (od 2014 do 2028 roku) ma pozostać na niemal niezmiennym poziomie. Jasne zatem jest, że obecna sytuacja finansowa nie tylko nie daje szans na rozwój

instytucji, ale również na utrzymanie działalności na dotychczasowym poziomie, nie mówiąc o realizacji zamierzeń związanych z obchodami 200-lecia Teatru Starego w Lublinie, które wymagają dodatkowego finansowania, np. w postaci dotacji celowej.

Tylko wzrost dotacji podmiotowej adekwatny do wzrostu obiektywnych kosztów utrzymania i funkcjonowania instytucji pozwoli realizować działalność programową w zakładanym w niniejszym programie kształcie, a tym samym pozyskać:

- przychody ze sprzedaży biletów (kwota wzrostu dotacji zostanie częściowo przeznaczona na pokrycie różnicy między wpływami z biletów a kosztami realizacji wydarzeń),
- sponsorów,
- dotacje celowe z Programów Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu i innych podmiotów (kwota wzrostu dotacji zostanie częściowo przeznaczona na pokrycie różnicy między wpływami z biletów a kosztami realizacji wydarzeń).

Tak skonstruowany budżet w połączeniu z impaktem promocyjnym możliwym do osiągnięcia przy zapewnieniu odpowiedniego finansowania i realizacji jubileuszu 200 – lecia Teatru pozwala myśleć w perspektywie 7 lat o rozwoju instytucji oraz konsekwentnym wzmacnianiu jej pozycji i rozpoznawalności na mapie kulturalnej miasta i kraju.

** Niniejsze opracowanie stanowi utwór w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych i podlega ochronie na zasadach wynikających z tej ustawy.*